

60
Stokholmis 20. juulil 1960.

V.a.

Eesti Komitee juhatusele.

Vastuseks Teie 17. mai s.a. kirjale peab Stokholmi Eesti Gümnaasiumi Kuratoorium tarvilikuks teatada järgmist:

Stokholmi Eesti Gümnaasium on siiani tahtnud hoida ja arendada Eesti Komiteega heanaaberlikke suhteid üheõigusluse alusel, et sellega paremini teenida meie rahvuslikke huvisid. Kahjuks on Eesti Komitee asunud Komitee ja Stokholmi Eesti Gümnaasiumi vahelkorda suvaliselt ja ühekülgselt tõlgitsema, tahtes etendada ülemuslikku osa gümnaasiumi suhtes.

Stokholmi Eesti Gümnaasium on iseseisev institutsioon ja ei sõltu ühestki teisest organisatsioonist.

S.E. Gümnaasium on asutatud ja tegutseb peamiselt dir. H. Jänese isiklikul initsiatiivil ja hoolitsusel. Samuti on tema üksi hankinud koolile eksisteerimiseks vajalikud eeldused ja majanduslikud võimalused. Komitee ei ole seni võimaluste loomise vastu Stokholmi Eesti Gümnaasiumi käigushoidmiseks osutanud mingit huvi. On esinenud isegi juhuseid, kus Komitee toetuse taotlemisel Rootsi ametiasutustelt eesti koolidele ei ole arvesse võtnud Stokholmi Eesti Gümnaasiumi ja on ära öelnud gümnaasiumi majandusliku toetuse taotluse esitamisest Rootsi ametivõimudele. Olgu ka mainitud, et kui kool 1953.a. kevadel õpilaste vähesuse ja majanduslike võimaluste puudumise tõttu oma tegevuse lõpetas, siis selle uuesti avamiseks ei tulnud Eesti Komiteelt mingit algatust ega abi. Kool alustas 1954.a. sügisel tegevust uuesti ainuüksi gümnaasiumi direktori H. Jänese algatusel ja hoolitsusel.

Kuna Eesti Komitee ei ole võimaluste loomise vastu Stokholmi Eesti Gümnaasiumi tegutsemiseks seni mingit huvi osutanud ja kuna gümnaasiumi asjaajamise ja majandamise eest Komitee ei kannu mingit vastutust ega kohustusi, vaid need

lasuvad täielikult kooli direktoril ja kuratooriumil, siis peab imestust avaldama selle üle, et E. Komitee arvab endal õiguse olevat eesti gümnaasiumi tegevuse revideerimiseks. Kooli tegevust ja arvepidamist revideerib Kuratoorium ise või laseb seda teha neil, keda ta selleks valib.

Stokholmi Eesti Kuratooriumi moodustamisest ei võta Eesti Komitee juhatus selliselt osa, mida võib nimetada "ametisse seadmiseks". Seni on Kuratooriumi koosseisu kujundamisel otsustavalt kaasa rääkinud Stokholmi Eesti Gümnaasiumi juhataja, kuna Kuratooriumi liikmeks saab valida ainult tema poolt ettepanud isikuid. Eesti Komitee juhatuse osa on piirdunud vaid kuratooriumi isikliku koosseisu teatavaks võtmisega.

Täiesti ekslik ja suvaline on järeldada asjaolust, et direktor H. Jänes alates 1955 on määratud arhiivitööle. Stokholmi Eesti Gümnaasiumi juurde ja kuulub selle juures Eesti Komitee arhiivitööliste nimekirja, seda, et Stokholmi Eesti Gümnaasium moodustab ühe osa Eesti Komitee tegevusest. Arhiivitööliste palgad maksab teatavasti mitte Komitee, vaid Rootsi riik, ja et eesti asutuste juures tegutsevad arhiivitöölised on koondatud kõik Eesti Komitee juurde, on olenenud tehnilistest põhjustest. Olgu mainitud, et direktor H. Jänes on varemmail aastail (1945-1953) juhtinud Stokholmi Eesti Gümnaasiumi, olles arhiivitööl Stokholmi ülikooli juures.

Stokholmi Eesti Gümnaasiumi Kuratoorium ei saa ka oma hämmastust avaldamata jätta selle üle, kuidas eespool mainitud kirjaga on mööda mindud Eesti Komitee põhikirjast ja kodukorrast, milledega Eesti Komitee revisjonikomisjoni õigused purgivald on määratud. Põhikirja § 21 järgi võib Komitee revisjonikomisjon revideerida ainult Eesti Komitee tegevust ja asjaajamist. Kodukorra paragrahvidega 65 ja 80 on seda õigust laiendatud ka sektsioonidele ja Eesti Koolide Toetuskapitalidele. Üle mainitud piiride revisjoni teostamise soov on Eesti Komitee põhikirja ja kodukorra vastane, milliste sätted on kohustuslikud kõikidele komitee organitele, kaasa arvatud ka Asemike Kogu.

Asemikkude kogu otsus Stokholmi Eesti Gümnaasiumi revideerimise küsimuses pole ükski tühine eespool mainitud asjaoludel ja viidetel, vaid ka Eesti Komitee kodukorra § 28

järgi, sest 23.aprilli s.a. asemikkude kogu hääletas kodu-
korra vastaselt kahte ettepanekut poolt ja vastu, pidanuks
aga hääletama ainult mõlemaid poolt.

Arvestades kõike eespool öeldut otsustas Stokholmi
Eesti Gümnaasiumi Kuratoorium oma koosolekul 26. mail s.a.
ühel häälel Eesti Komitee 17. mai s.a. kirja tähele panemata
jätta.

Kuratoorium loodab, et komitee edaspidi ei ürita enam
teha ettekirjutusi Stokholmi Eesti Gümnaasiumi kuratooriumile,
vaid püüab positiivselt kaasa aidata selleks, et kool paremini
saaks täita endale võetud ülesannet — anda eesti pagulas-
noortele Rootsis eestikeelset gümnaasiumiharidust ja kasva-
tada neid rahvuslikult meelestatud eesti haritlasteks.

R. Kleitman

R. Indreko

Joh. Aavik

E. Liin

H. Jänes